

In deze nieuwsbrief

- European Association of Substance Abuse Research (EASAR)
- Risico van psychiatrische aandoeningen op hoog-gedoseerd opioïdengebruik
- Meer inzicht in de ontwikkeling van een stoornis in het gebruik van opiaten op recept
- Ontwikkeling van Virtual Reality training 'nee zeggen'
- Systematische review over de effectiviteit van psilocybine in patiënten met een verslaving

Nieuws vanuit NISPA

European Association of Substance Abuse Research (EASAR)

Casper Wolf, Harmen Beurmanjer en Boukje Dijkstra hadden de bevoorrechte positie om NISPA te vertegenwoordigen op de 26e conferentie van de European Association of Substance Abuse Research (EASAR) in Kaunas, Litouwen. EASAR is een netwerk dat leidende Europese onderzoeksinstituten op het gebied van verslaving met elkaar verbindt. Door Europese samenwerking te stimuleren en te versterken, wil EASAR de preventie- en behandelingenstrategieën van middelengebruik en gedragsverslavingen verfijnen. Naast het ontmoeten van collega-onderzoekers die werkzaam zijn op het gebied van verslaving, nationaal (AIAR) en internationaal, en het vertrouwd raken met hun interessante onderzoeksprojecten, hebben we ook Litouwen en haar cultuur verkend, waaronder het traditionele Litouwse volksdansen.

Nieuws uit de wetenschap

Risico van psychiatrische aandoeningen op hoog-gedoseerd opioïdengebruik

Hoewel opioïden effectieve pijnstillers zijn, brengt het gebruik ook risico's met zich mee, waaronder het risico op misbruik en verslaving. Dit is met name het geval wanneer opioïden langdurig in hoge doseringen (≥ 90 dagen; ≥ 50 mg orale morfine-equivalenten per dag) gebruikt worden. Recent onderzoek door Arno Kalkman en collega's toont onder 137.778 patiënten in de eerstelijns aan dat psychiatrische aandoeningen de kans op chronisch hoog-gedoseerd opioïdengebruik verhogen. Patiënten zonder psychiatrische aandoening die een nieuw opioïdenrecept kregen, ontwikkelden in ongeveer anderhalf procent van de gevallen chronisch hoog-gedoseerd opioïdengebruik. Onder patiënten met één of meerdere psychiatrische aandoeningen vóór het begin van een opioïdenrecept was dit risico ongeveer twee keer zo groot. Gelijktijdig gebruik van verschillende psychofarmaca (psychiatrische polyfarmacie) was het sterkst geassocieerd met chronisch hoog-gedoseerd opioïdengebruik (gecorrigeerde hazard ratio = 2.49, 95% CI 2.06–3.02). Daarom is zorgvuldige monitoring en optimale behandeling van psychiatrische aandoeningen aangewezen bij de start van pijnbestrijding met opioïden.

[Lees artikel](#)

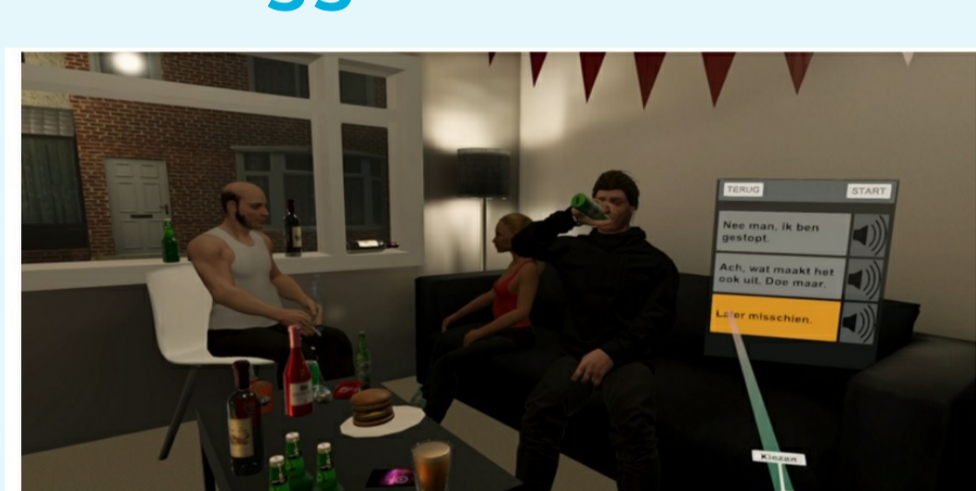
Meer inzicht in de ontwikkeling van een stoornis in het gebruik van opiaten op recept

Het TAPTOE-onderzoek ('Tackling And Preventing The Opioid Epidemic') onderzoekt de ontwikkeling van opiaatafhankelijkheid door voorgeschreven opiaatrecepten bij patiënten met chronische niet-kankerpijn. Eerder onderzoek toonde een sterke stijging van opioïdevoorschriften in Nederland, wat resulteert in een toename van patiënten met een mogelijk opioïdengebruiksstoornis. Er werden 25 patiënten van Radboudumc en Novadic-Kentron geïnterviewd om inzicht te krijgen in hun ervaringen.

De resultaten gaven drie fasen weer in deze ervaringen: de fase die het opioïdengebruik aanvankelijk stimuleert, de fase die langdurig gebruik stimuleert, en de fase waarin de stoornis in het gebruik volledig tot uiting komt. Naast de noodzaak van pijnbestrijding werden vooral het gebrek aan begeleiding (zowel aan het begin als tijdens langdurig gebruik), gebrek aan educatie over de risico's bij aanvang, de gemakkelijke toegang tot opioïden, en het ontbreken van regelmatige evaluaties van de medicatie genoemd als drijfveren voor de ontwikkeling van een stoornis in het gebruik van opioïden. Lees meer op onze [website](#).

[Lees artikel](#)

Ontwikkeling van Virtual Reality training 'nee zeggen'

Figuur 1: De virtuele vriend ('Kevin') probeert op een realistische wijze de patiënten over te halen om alcohol te drinken.

Het is voor gebruikers vaak lastig om te weigeren als er middelen worden aangeboden. Zeker wanneer het niveau van groepsdruk hoog is. Mensen met een (licht) verstandelijke beperking hebben daarom situaties nodig om herhaald te kunnen oefenen met 'nee te

zeggen'. Een virtuele oefenomgeving kan hierbij behulpzaam zijn en biedt extra mogelijkheden om het oefenen samen met de therapeut te kunnen doen in de veiligheid van de behandelomgeving. Simon Langener, Joanneke van der Nigvel en collega's beschrijven in hun publicatie hoe ze een oefendialoog hebben ontwikkeld met een relevante situatie (i.e. met vrienden op een feestje in een wat rommelige woonkamer), een goed te reguleren niveau van middelengerelateerde cues (i.e. meer of minder alcoholgerelateerde prikkels), en een virtuele vriend die op een herkenbare en natuurlijke manier steeds sterker aandringt op gebruik. Deze interventie wordt in een pilot verder onderzocht.

[Lees artikel](#)

Systematische review over de effectiviteit van psilocybine in patiënten met een verslaving

In een recent gepubliceerde systematische review is de effectiviteit van psilocybine in patiënten met een verslaving onderzocht. Van LSD ('lysergic acid diethylamide') was al eerder een uitgebreide systematische review (en meta-analyse) gepubliceerd waaruit bleek dat LSD als behandeling bij patiënten met een alcoholverslaving een vergeleekbare effectiviteit heeft als disulfiram. Van psilocybine was er nog geen uitgebreide systematische review verschenen die óók trials includeerde uit de jaren '50 en '60 toen veel onderzoek is gedaan met psychedelica. Een totaal van vier studies werd geïnccludeerd in de systematische review: één dubbel-geblindeerde, placebo-gecontroleerde gerandomiseerde klinische trial en drie kleine klinische trials zonder controlegroep. Alle vier de studies combineerden psilocybine met een bepaalde vorm van psychotherapie in patiënten met een alcohol- of tabakverslaving. Alle vier de verminderingen van alcohol- en tabakgebruik. Toekomstige fase 3 trials zullen moeten uitwijzen of psilocybine in de klinische praktijk gebruikt gaat worden als behandeling in de verslavingszorg.

[Lees artikel](#)

Agenda

02-06-2023
Bijeenkomst Radboud academische werkplaats verslaving.

08-06-2023
[Verleden en heden van alcohol- en drugsvoorlichting in het onderwijs \(congres\)](#)

09-06-2023
NISPA forum, aanmelden via [e-mail](#).

14-07-2023
NISPA forum, aanmelden via [e-mail](#).

13-10-2023
[Landelijke dag Verslavingskunde Nederland](#).

16-11-2023
NISPA-dag

Voor een overzicht van verslavingsgerichte congressen en webinars kan ook de website van de [VVGN](#) geraadpleegd worden.

Contactgegevens NISPA

Via het secretariaat van NISPA kunt u in contact komen met NISPA onderzoekers. Stuur een [e-mail](#) naar het secretariaat.

Share

Share

Tweet

Deze e-mail is verzonden aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u contact@nisp.nl toe aan uw adresboek.

